

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/115/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812209281
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812209281.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu CETELEM SLOVENSKO, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Panenskej 7, právne zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom v Martine, na ul. Hviezdoslavovej 7, proti žalovanému L. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v F. XXX, o zaplatenie sumy 598,61 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 26.08.2014 č.k. 10C/465/2012-23 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 454,22 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 01. 11. 2011 do zaplatenia a trovy konania pozostávajúce z pomernej časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 18,46 Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 59,22 Eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že účastníci dňa 02.11.2002 uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere. V dôsledku neplnenia povinnosti zo strany žalovaného žalobca listom zo dňa 21.09.2011 odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 898,61 Eur pozostávajúcej z úverovej istiny v sume 754,22 Eur, z dlžných úrokov, poplatkov a poistného v sume 111,72 Eur a zo zmluvnej pokuty za omeškanie so splácaním úveru v sume 32,67 Eur. Z poskytnutého úverového rámca žalovaný ku dňu 15.01.2010 vyčerpal peňažné prostriedky v celkovej výške 2.273,77 Eur. Dňa 31.10.2011 sa stal splatným celý dlh žalovaného vo výške 898,61 Eur, pričom žalovaný z tejto čiastky uhradil ešte sumu 300 Eur. Z pohľadávky uplatnenej žalobcom v celkovej výške 598,61 Eur sa za dôvodný považoval iba nárok žalobcu na zaplatenie sumy 454,22 Eur spolu s príslušným úrokom z omeškania. V tejto časti súd prvého stupňa žalobe žalobcu vyhovel.

V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalobca totiž bez právneho dôvodu a v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa žiadal priznať poplatky bližšie nešpecifikované. Ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa. Rovnako dohodnuté úroky vo výške 23,4 % zahrnuté v dlžnej sume sú v rozpore so spotrebiteľským právom a dobrými mravmi. Vo všeobecných

podmienkach je dohodnuté, že klient je povinný platiť žalobcovi náklady, pričom úrok z čerpanej sumy podľa platnej úrokovej sadzby žalobcu je klientovi účtovaný každý deň podľa výšky zostatku na úverovom účte klienta. Takýto spôsob dohody o úroku je v rozpore i so zákonom č. 258/2001 Z. z. účinným v rozhodnom období, kde bol taktiež definovaný mechanizmus výpočtu úroku pri revolvingových úveroch, ako aj spôsob, akým mal byť spotrebiteľ informovaný o výpočte úroku. Dojednané všeobecné podmienky vlastne dávajú plné právo dodávateľovi služby jednostranne si účtovať úrok podľa vlastnej úvahy. Suma 111,72 Eur predstavujúca dlžné úroky, poplatky a poistné tak žalobcovi priznaná byť nemohla. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Za neopodstatnený sa považoval i nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 32,67 Eur. Dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 8 % z každej omeškanej splátky, s úhradou ktorej sa klient dostal do omeškania viac než 30 dní, bola vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka a teda absolútne neplatná s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy a neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. V úverovej zmluve za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) bol dohodnutý niekoľkonásobný postih, a to úroky z omeškania a zmluvná pokuta. Dojednanie lehoty splatnosti bezodkladne po doručení výzvy klientovi taktiež zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach žalobcu ako dodávateľa a žalovaného ako spotrebiteľa.

Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výrokom o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Alternatívne požadoval rozhodnutie zmeniť tak, aby žalobe bolo v celom rozsahu vyhovie. Ako dôvod uviedol, že uznesenie, ktorým sa končí dokazovanie, ani informácia o dátume vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, nebola žalobcovi doručená. Žalobca nebol informovaný o dátume, kedy najneskôr má doložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Ďalšie dôkazy predložil spolu s vyjadrením zo dňa 13.10.2014, nakoľko nemal informáciu o tom, že dňa 26.08.2014 bol vyhlásený rozsudok. Tým došlo k narušeniu princípu právnej istoty účastníkov súdneho konania, nakoľko neboli informovaní o lehote, do ktorej musia predložiť najneskôr dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a neboli informovaní ani o dátume vyhlásenia rozhodnutia. Ak prvostupňový súd nemal dostatok dôkazov k tomu, aby vyhovel žalobe v časti týkajúcej sa sumy 111,72 Eur, mal žalobu v tejto časti odmietnuť a nie zamietnuť. Žalobca nebol vyzvaný k oprave alebo doplneniu žaloby a vo veci sa rozhodlo bez predloženia dostatočných dokladov. Takýto postup je v rozpore s ustanovením § 43 ods. 2 O.s.p. Za rozporné s ustanovením § 53 ods. 1, 6 Občianskeho zákonníka nemožno považovať dojednanie úrokov vo výške 23,4 % ročne za stavu, kedy výška RPMN v tomto konkrétnom prípade predstavovala 15,86 %. Úver bol poskytnutý na finančnom trhu nebankových subjektov, a to bez akéhokoľvek zabezpečenia, pričom jeho splácanie zodpovedalo finančným možnostiam žalovaného. Dohodnutá odplata vo forme úroku za poskytnutie úveru je oproti odplatám požadovaným bankami vyššia, avšak je výsledkom jasnej a zrozumiteľnej dohody účastníkov konania uzatvorenej na slobodnom trhu poskytovaní peňažných prostriedkov pri poskytovaní úveru bez akéhokoľvek ďalšieho zabezpečenia a bez predchádzajúcej skúsenosti žalobcu s plnením finančných záväzkov žalovaného. Od nebankového subjektu nemožno očakávať pri väčšom riziku nesplácania úveru poskytovanie úveru pri rovnakých úrokoch za aké poskytujú obdobné úvery banky. Okrem toho rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný, nakoľko vo svojom rozhodnutí presne neuviedol, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil a z akých skutočností vychádzal.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V danom prípade spor medzi účastníkmi má charakter drobného sporu a preto tento bolo možné podľa ustanovenia § 115a O.s.p. rozhodnúť i bez nariadenia pojednávania. Na možnosť prejednávania veci samej bez nariadenia pojednávania boli účastníci upozornení v uznesení zo dňa 12.02.2014 č.k. 10C/465/2012-17. Zároveň v tomto rozhodnutí boli poučení o tom, že všetky dôkazy musia byť predložené alebo označené najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku dňa 26.08.2014 o 10:10 hod. bolo vyvesené na úradnej tabuly prvostupňového súdu dňa 21.07.2014, čím boli splnené zákonné podmienky pre verejné vyhlásenie rozsudku bez nariadenia pojednávania.

V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, ako aj z odôvodnenia rozhodnutia, žalobca listom zo dňa 21.09.2011 (č.l. 5 spisu) odstúpil od úverovej zmluvy.

Čo sa týka právnej úpravy odstúpenia pod zmluvy, táto bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch a to v Obchodnom zákonníku a v Občianskom zákonníku. Podľa ustanovenia § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Tento právny predpis v ustanovení § 351 ods. 1 umožňuje, aby určité ustanovenia mohli podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po ukončení zmluvy. Ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka zase umožňuje veriteľovi v prípade omeškania dlžníka s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Na rozdiel od uvedeného Občiansky zákonník s odstúpením od zmluvy v ustanovení § 48 ods. 2 v zásade spája jej zrušenie, a to s účinkami od začiatku. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v Občianskom zákonníku je teda pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa žalovaný vzdať nemohol. Aj keď ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom zmluvy dohodnúť sa na inom zrušení zmluvy než od jej začiatku, túto možnosť nemožno chápať izolovane bez nadväznosti na ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa totiž podľa ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnosti o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Ak všeobecné podmienky upravovali následky odstúpenia odlišne od občianskoprávnej úpravy, takéto dojednanie je neplatné pre rozpor s ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka. Keďže ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu, vyplývajúcu z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Správnosť záveru o potrebe aplikácie občianskoprávnej úpravy odstúpenia od zmluvy vyplýva tiež z ustanovenia § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. V poznámke 9 k tomuto ustanoveniu je uvedený odkaz priamo na ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka.

Keďže dôsledkom odstúpenia od zmluvy podľa ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka je jej zrušenie s účinkami od začiatku, odstúpením od zmluvy zo strany žalobcu sa zrušili i ustanovenia zmluvy upravujúce úrok za poskytnutie úveru, poplatky, poistné a zmluvnú pokutu. Úroky, poplatky, poistné a zmluvná pokuta by tak žalobcovi nemohli byť priznané ani za situácie platného dojednania o úrokoch, poplatkoch, poistnom a zmluvnej pokute.

Odvolačný súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.